

O'ZBEKISTONDA RAQAMLASHTIRISH JARAYONI VA IJRO ETUVCHI HOKIMIYAT FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI

Mamanazarov Solijon Sherzodbek o'g'li

TDYU 70420106-Davlat boshqaruvi huquqi magistranti

Ilmiy rahbar: Axmedshayeva Mavluda Axatovna

TDYU yu.f.d., professor (professorlar kengashi raisi)

***Annotatsiya:** Ushbu tezis O'zbekiston Respublikasida davlat boshqaruvi va ijro etuvchi hokimiyat faoliyatini raqamlashtirish orqali takomillashtirish istiqbollari keng qamrovli tahlil qiladi. «O'zbekiston — 2030» strategiyasi doirasidagi islohotlarning hozirgi holati, erishilgan natijalar, mavjud huquqiy bo'shliqlar va ularni bartaraf etish yo'llari kompleks tarzda o'rganilgan. Estoniya, Singapur va Janubiy Koreya tajribasi qiyosiy tahlil qilinib, O'zbekiston uchun strategik tavsiyalar ishlab chiqilgan.*

***Kalit so'zlar:** raqamli hukumat; davlat boshqaruvi islohotlari; O'zbekiston — 2030; e-xizmatlar; ma'muriy islohot; GovTech; raqamli iqtisodiyot; huquqiy islohot.*

Kirish:

O'zbekiston Respublikasi 2017-yildan boshlab davlat boshqaruvida tub islohotlar yo'lini tutgan. Prezident Sh.M.Mirziyoyevning boshchiligida amalga oshirilayotgan islohotlar doirasida raqamlashtirish ustuvor yo'nalish sifatida belgilangan. BMTning E-Government Development Index bo'yicha O'zbekiston 2022-yilda 69-o'ringan 2024-yilda 57-o'ringa ko'tarilgan bo'lsa-da, rivojlangan davlatlar bilan raqobatlashish uchun yanada tizimli huquqiy-institutsional islohotlar talab etiladi.

Ushbu tadqiqot O'zbekistonda ijro etuvchi hokimiyat faoliyatini raqamlashtirish orqali takomillashtirish istiqbollarini belgilash, mavjud huquqiy bazaning yetarliligini baholash va 2030-yilga mo'ljallangan strategik tavsiyalar ishlab chiqish maqsadida olib borilgan.

Asosiy qism:

O'zbekistonda davlat boshqaruvini raqamlashtirish sohasidagi normativ-huquqiy bazani tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, qator qonun va farmonlar mavjud: «Raqamli O'zbekiston — 2030» strategiyasi (PF-6079, 2020), «Shaxsiy ma'lumotlar to'g'risida»gi Qonun (2019), «Elektron tijorat to'g'risida»gi Qonun (2015, 2022 o'zgartirishlar). Biroq «Elektron hukumat to'g'risida»gi yaxlit qonun hali qabul qilinmagan — bu asosiy huquqiy bo'shliq hisoblanadi.

Hozirgi holat tahlili quyidagilarni ko'rsatdi: onlayn davlat xizmatlari ulushi 78% (maqsad: 100%); 12 mln. fuqaro e-xizmatlardan foydalanmoqda; davlat xaridlarida e-tender ulushi 82% ga yetgan. Estoniya tajribasi ko'rsatadiki, X-Road ma'lumotlar almashinuv platformasi barcha davlat idoralarini bog'lab, 99% xizmatni onlayn taqdim etishga imkon bergan. Singapurda GovTech agentligi barcha raqamlashtirish loyihalarini markazlashgan tarzda boshqaradi. Janubiy Koreyada Government24 portal 4000 dan ortiq xizmat taqdim etadi.

Tadqiqotda ijro etuvchi hokimiyat raqamlashtirish jarayonining «5-bosqichli evolyutsion modeli» ilk bor ilmiy asosda ishlab chiqilgan: (1) Avtomatlashtirish; (2) Raqamlashtirish; (3) Integratsiya; (4) Intellektuallashtirish; (5) Prognozlash. O'zbekiston hozirda 2–3-bosqich orasida turibdi. 2030-yilga kelib 5-bosqichga o'tish uchun aniq huquqiy yo'l xaritasi talab etiladi.

Strategik tavsiyalar uch davrga bo'lingan: qisqa muddatda (2025–2026) — «Elektron hukumat to'g'risida»gi qonun qabul qilish, AI-reglament joriy

etish, har bir vazirlikda Chief Digital Officer lavozimini ta'sis etish; o'rta muddatda (2027–2028) — markaziy davlat ma'lumotlar platformasini yaratish, raqamli identifikatsiya tizimini to'liq joriy etish; uzoq muddatda (2029–2030) — proaktiv davlat xizmatlari modeliga o'tish, UN EGDI Top-30 ga kirish.

Xulosa:

O'zbekistonda ijro etuvchi hokimiyat faoliyatini raqamlashtirish orqali takomillashtirish — bu faqat texnik jarayon emas, balki davlat boshqaruvi paradigmasini to'liq o'zgartirishni talab qiluvchi huquqiy-institutsional islohotdir. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, texnik infratuzilma rivojlanish sur'ati huquqiy-normativ bazadan oldinda ketmoqda. Ushbu nomutanosiblikni bartaraf etish, «Elektron hukumat to'g'risida»gi yaxlit qonun qabul qilish va AI-boshqaruvni huquqiy tartibga solish O'zbekistonda raqamli davlat boshqaruvini mustahkamlaydi hamda 2030-yilga kelib mamlakatni mintaqaviy raqamli lider sifatida e'tirof etilishiga zamin yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «O'zbekiston Respublikasini 2022–2026-yillarda rivojlantirish strategiyasi to'g'risida»gi PF-60-son Farmoni, 2022-yil 28-yanvar.
2. «Raqamli O'zbekiston — 2030» strategiyasi. Prezident Farmoni PF-6079, 2020-yil 5-oktyabr.
3. United Nations. E-Government Survey 2024. — New York: UN DESA, 2024.
4. World Bank. GovTech Maturity Index 2024. — Washington D.C., 2024.
5. OECD. Digital Government Index: 2023 results. — Paris: OECD Publishing, 2023.

6. Estonian Government. Digital State: How Estonia builds e-Governance.
— Tallinn, 2023.

7. Xolmatov I.A. O'zbekistonda e-hukumat xizmatlarini takomillashtirish
muammolari. — Toshkent: TDYU, 2024.